

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po noči, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljanja naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterstopne pečet-vrste po 12 h, če se se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 5, tu sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Justica v šolstvu.

(Dopis.)

Ko sem bral v „Narodu“ z dne 24. marca uvodni članek, ki poroča na kratko o aferah prof. Majcena in Komatarja, spomnil sem se nehoti tistega pomilovanja vrednega francoskega gimnazijskega učitelja, ki so ga pred kratkim premestili iz Pariza v neko obškurno gnezdo v kazen zato, ker je rabil v učni uri izraz „legenda o orleanski devici“, in pa njegovega sotrpina, [ki je slučajno moj prijatelj,] namreč prof. I. K., kateremu je dal dež. šolski svet v Ljubljani leta 1901. (meseca junija ali julija) oster ukor (seveda z znanimi nasledki), ker je govoril v šoli — resnico. Omenil je namreč „legende o sv. Janezu Nepom.“ Po denunciaciji kateheta Pečjaka je prinesel „Slovenec“ strupen članek, kateremu se je poznalo, da je bila pisatelj neznan brat dr. Jana Herberna „Jan Nepomucky“ (2. izd. l. 1893. v Pragi, 112 str.) in Reimannov članek v Sybelovem časopisu „Historische Zeitschrift“, l. 1873. Za 1 K bi dobil omenjeno češko monografijo, v kateri je dr. Herber neovržno dokazal, da je vse o sv. Janezu N. le legenda. Tudi dež. šolski svet za Kranjsko je ignoriral rezultate zgodovinske kritike; drugače bi ne mogel omenjenega suplenta tako ostro ukoriti. Aferi prof. Majcena in Komatarja sta drami s dovoljnim izidom, nekateri bi rekli: komediji, a l. 1901. se je afera suplenta I. K. razvila v tragedijo. Sežgali ga sicer niso, dasi bi bili gotovo z velikim veseljem izvršili tak autodafé, ampak v zobe so mu vrgli papir, na katerem se bere: „Sie haben ... die Bemerkung angeschlossen, dass der hl. Johannes von Nepomuk keine historische Persönlichkeit, sondern nur Gegenstand einer frommen Legende sei. Abgesehen davon, dass das, was der Mittelschullehrer den Schülern mittheilt, mit den gesicherten Schlussergebnissen kritischer For-

schung durchaus übereinstimmen muss, war obige Bemerkung ganz geeignet, das religiöse Gefühl der Schüler zu verletzen.“ Naposled se mu je izrekel ukor „zaradi obžalovanja vrednega nedostatka pedagoškega takta“. Kdor ljubi resnico in pravico, mora priznati, da so se besede dotičnega učitelja v resnici povsem strinjale in ujemale z zagotovljenimi sklepnimi rezultati kritičnega raziskavanja, kakor zahteva dež. šolski svet. In vendar! — Zaradi tega ukora, s katerim so dali resnici in pravici drzno zaušnico, je vstelo ministertvo omenjenemu suplentu, ko je bil imenovan za definitivnega profesorja, namesto dveh (ali 2½) let samo eno leto suplentskega službovanja (seveda po drž. izpiti) v število službenih let, t. j. dotičnik mora službovati eno leto dalje, ker se je predrznil povedati resnico. — Recimo, da se res žali verski čut gimnazijcev ali realcev, ako jim kdo reče, da je to, kar se pripoveduje o kakem svetniku, legenda, — denimo, da je to res; toda ni mnogo hujši greh, če silijo oblastva srednješolske učitelje, da prikrivajo dijakom historično resnico? Nili grdo, da zahtevajo drž. oblastva od profesorjev za plačico takšen „sacri-ficium intellectus“? V. S.

Vojna na Daljnem Vstoku.

Nove pozicije ruske armade.

Petrogradska brzojavna agentura poroča iz Sipinkaja:

Pod zaščito močnih zadnjih vojnih vojakov ruska armada na utrjene pozicije. V jutro 25. t. m. je general Linevič inšpiciral armado in pozdravil zlasti preostale bojovnike strelskega polka, ki se je z bajonetom v roki prebil skozi bojno vrsto številnejšega sovražnika.

Vrnilo se je samo 126 mož z zastavo. Armada je v najboljšem razpoloženju.

Iz Guntulina pa se poroča: Naši voji se polagoma umikajo v svoje nove pozicije in se združujejo. Tren, ki se je po bitki pri Mukdenu umaknil proti severu, je zopet došel k svojim vojem, takisto se vračajo tudi oni oddelki, ki so se po bitki ločili od svojih polkov. Na desnem ruskem krilu so se baje pojavile v okolici mesta Mamakaje številne hunguške čete.

Po japonskih poročilih se je ruska konjenica ustavila v Mienhuahijemu na cesti proti Kirinu. Ruski poizvedovalci so se pojavili v okolici Pirjuaupomena, Čangtufa, Tajzajaja in Kaukiša. Kitajci pripovedujejo, da se nahaja 200 kozakov pri Ajdenku, devet milj severno od Vanmazaja, in 600 mož pehote pri Taolu, 15 milj vzhodno od Vaumanzaja.

Nekaj ruskih vojev se je ustavilo 20 milj severno od Činhiatuna. Pri Liaojangpingu, 25 milj severno od Kangpinga, stoji več močnih ruskih vojev.

Dogodki ob fronti

Iz Sipinkaja se poroča petrogradski brzojavni agenturi: Naše sprednje straže so se približale mestu Čantiefu. Neki prostovoljec, ki se je vtihotopil v mesto, je poizvedel, da se v njem nahajata dva japonska pehotna bataljona in dva eskadrona. Pred fronto naše armade smo opazili številno hungusko četo, kateri poveljujejo japonski častniki in podčastniki.

General Linevič pa je 26. t. m. brzojavil, da ni omenjenega dne prejel nobenega poročila o kakih spopadih ali novih bojih.

Vojna se bo nadaljevala.

»Kölnische Zeitung« priobčuje iz Petrograda tole brzojavko:

V nasprotju s poročili o skorajšnjem premirju se lahko z vso gotovostjo zatrdi, da ni v merodajnih ruskih vladnih krogih ničesar znano o

kakem premirju ali o kakih mirovnih pogajanjih. Najvitalnejši interesi Rusije govore sedaj proti premirju, ki bi ne mogel nimalo izboljšati položaja ruske armade.

Rusija ima dovolj svojih finančnih moči, da lahko nadaljuje vojno brez tuje pomoči. Tudi v slučaju, da bi pošle denarne zaloge, bi Rusija našla sredstva in pota, da bi si priskrbeli novih virov dohodkov za nadaljevanje vojne. Notranji politični položaj ne bi mogel tega ovirati, to tem manj, ker se je vlada odločila izvesti natančno vse reforme, ki jih je car obljubil v svojem reskriptu.

Izpušteni ujetniki.

Maršal Ojama poroča: Od nekombatantov, ki smo jih ujeli v bitki pri Mukdenu, smo izpustili tele: Pri fronti in sprednjih vojih 47 oseb s častniškim dostojanstvom, 359 poduradnikov, 9 usmiljenih sester, dva duhovnika in štiri trgovce, ki so bili pridržani armadi. V Čifu in Sanghaju se je na lastno prošnjo izpustilo 23 uradnikov, 298 poduradnikov in 23 milosrdnic.

Japonske vojne ladje pri otoku Borneo.

Iz Landakana na otoku Borneo se poroča: Podadmiral Deva je dopel z oklopnimi križarkami »Kazagi« in »Čitoze« ter spomožnimi križarkami »Amerikamaru« in »Jamataru« 18. t. m. v Libuan, odkoder je naslednjega dne odplul proti zapadu.

Vojni davek na Ruskem.

»Handels- und Industriezeitung« poroča iz Petrograda: Od uradniških plač preko 600 rubljev se od 16. maja naprej odtegne vsako leto dva odstotka. Razen tega se zviša dedinski davek za 50 odstotkov, naklada na pivo za 33%, davek na vžigalice za 100 in davek na drože za 70 do 100 odstotkov.

Koliko vojaštva je Rusija že poslala na bojišče?

Iz Petrograda se javlja: Po uradnih poročilih je je doslej poslalo na bojišče 13.000 častnikov, 761.467 mož pehote, 146.000 mož konjenice in 1521 topov.

Državni zbor.

Dunaj, 27. marca. Zbornica je začela danes razpravljati o predlogu čeških agrarcev glede zakonske ureditve določb o pridelovanju in trgovini s sladkornim peso. Kakor znano, so agrarci zagrozili z obstrukcijo, ako se ne vzame na razpravo ta predloga, ki je sladkornim industrijem zelo neljuba. Pri debati je vlad tega tudi nastal oster beseden dvoboj med kmečkimi in industrijskimi zastopniki. Debata izpolni še celo jutranjo sejo. Večina v zbornici se nagiba v prilog agrarcev. Za predlogo so govorili poslanci dr. Dyk, Kittel, Kubr in Kulp, industrijci pa je branil posl. Primavesi. — Posl. Pommer je pred prehodom na dnevni red predlagal ureditev pravnih razmer in dohodkov poštarjem, poštним upraviteljem, manipulantom in sploh pomožnemu uradništvu obojega spola; nadalje pa je interpeliral zaradi spojitve evangelijske teološke fakultete z dunajskim vseučiliščem.

Kriza na Ogrskem.

Budapešta, 27. marca. Vodilni odbor liberalne stranke je imel nocoj sejo, v kateri se je sestavila izjava, ki se predloži pojutrišnjem plenumu v odobritev. V izjavi se namreč razloži stališče liberalne stranke v sedanjih krizi in pri nje začasni rešitvi.

Budapešta, 27. marca. Poslovno ministertvo se baje sestavi že tekom tega tedna. Govori se, da se grof Tisza in grof Khuen-Hedervary končno umakneta s političnega pozorišča, a začasno vodstvo

LISTEK.

Dunajska secesija.

Dunaj, dne 26. marca 1905.

I.

(Dalje.)

To so ljudje stvari, kakršne so v neposrednosti svojih umetniških učinkov. Jäger je filozof pokrajine in človeka v nji. Oba ga zanimata enako. In oba slika z velikim sočutjem: prirodo trpko, težko, obloženo s skalami, kot skrivnostno vekovčno sfingo; človeka resnega, zatopljenega v svoje skrbi, iz katerih mu klije elastičnost. Jäger stavi človeka v prirodo, oba slika zanimivo, a med obema še ni našel skrivnosti, ki ju veže in druži v eno. Da de tega soglasja še ni prišel, se vidi zlasti na njegovem velikem platnu, naslovljenem »Die Rast«. Ko bi bilo v njem več čustvenega filozofa, bi bil Jäger avstrijski Hödler.

Še dalje preko predmetov in njihovega učinka v kraljestvo ideje gre na Bohinjskem jezeru bivajoči Stöhr. Ne z razumom misleca, ampak s čuvstvom poeta. On je simbolist prirode in slikar gorskih »modrih vizij«. Samoten in patetičen. Težak. Zato simbolizira s sferično lahkimi stvarmi:

z nehom, solnčnim žarkom, mesečino in njenimi senčami. Pred leti je bil razstavil »zahod solnce v gorah: v ospredju v gorskem slamenju odhajajoča mladenčica, v ozadju brezmejno nebo v večernem žaru. Mutherja je bil tako razžalil ta gorjanski simbolizem, da je imenoval sliko absurdno. Kakor kaže poslednje Stöhrovo delo »Mondnacht«, se slikar od kritike ni dal zmotiti in je šel po isti poti dalje. Torej mora tu slutiti svojo umetnost. In v resnici se mu je posrežilo vdihniti v poslednjo sliko neposredno simboliko: vrh gora smo, na gorskem temenu, porastlem z drobno travo, v daljavi se vidijo vršički gorakih grebenov, nad ostalo sliko visi ogromno nočno nebo. Meseca še ni, a večernica svetli čarobno in tiho, in vsa priroda je zavita v modrikasto kopreno: glej jo, kakor lepa naga ženska leži in spi — priroda v svojih linijah trda, kakor da bi bila izklesana iz gor in obenem mehka v deviški glavici svoji kot drhteča gorska zelenica.

Zdrava, čvrsta in mlada je vsa ta umetnost. Najbolj rafiniran je morabit v Parizu živeči Kollmann. On je prepotoval vso Evropo in preživel vse faze zapadne umetnosti. Sedaj je truden od uživanja kakor fran-

coska predrevolucijska visoka doba in je našel pot v Versailles, kjer se ustavlja ob božajočih barvah ondulkajšnjih pastelov. Na način gospe Vigée Lebrun slika svetlice: težke, omahujoče rože, z zrahljanimi, razpuščenimi listki, nežnimi in mehki kot polt lepe kurtizanke.

V občno karakteristiko se mora reči, da nastopajo dunajski nemški umetniki kot zdrava, mlada četa sinov pripode: gor, rek, gozdov, polja in vrtov z mestom v bližini. Iz notranje zaprtosti in domosednosti so izšli na prosto, pod milo nebo, za čigar čare so dobili velik zmisel in presrečno ljubezen. Tu ali tam kateri izmed njih postane in potopi svoj pogled za kulise zunanosti, pomodruje v naturalistični simboliki kakor Altenberg ali Schnitzler. A slikarskega Hofmannsthalovega pendanta ni med njimi. In čudno je, da Dunaj kot veliko mesto še do danes ni razvil slikarskega tipa, ki bi baziral mesto na prirodi — na kulturi. Zato dekadence ni v dunajskem slikarstvu. Ni sicer tudi njene senzitivnosti, nervnosti, ščemežih in ščegetajoh vrtkov, tudi ni nekega višjega poduhovljenega čustvovanja, a zato je mladost, zdravje, svežost in lepa, dolga, jasna pot v bodočnost. Dr. Ivan Prijatelj.

Slovensko gledališče.

I.

Še nekaj predstav in konec bode tekoči gledališki sezoni. Pri nas sicer ni navada, da bi se ob koncu vsake sezone delale nekake umetniške bilance, ali napačno bi ne bilo, ko bi se ta navada uvedla. Naslednje vrste naj veljajo kot skromen poskus takega dela. Namen jim je edinole ta, sprožiti javno diskusijo o slovenskem gledališču in tako diskusija ni nikdar škodljiva, nego le razširi zanimanje za gledališče in obrodi časih tudi nekaj sadu.

Slovenci smo si ustvarili svoje gledališče iz nič. Ko so se pred davnimi leti začele slovenske gledališke predstave, nismo imeli ne iger, ne igralcev, ne občinstva. Slovensko gledališče si je moralo svoje občinstvo šele duševno priboriti. To ni bila lahka stvar, kajti nemško gledališče v Ljubljani je bilo svoj čas naravnost odlično provincijalno gledališče. Imelo je opero, opereto in vzorno dramo, med tem ko smo Slovenci — kuhali z vodo. Nemške predstave so bile vedno izvrstno obiskane, slovenske predstave pa navadno prazne.

Te razmere so se tekom let znatno izpremenile, zlasti odkar je

sezidano novo gledališče. Marsikdo se še spominja prvih predstav v novem gledališču. Kar obupati smo hoteli, ko je bila že druga predstava — popolnoma prazna in bi se šli tudi pri naslednjih predstavah šli lahko slepe miši igrati, med tem ko so Nemci tožili, da je novo gledališče premajhno.

Danes se lahko Nemci pri marsikaki predstavi igrajo slepe miši, med tem ko so slovenske predstave skoro vedno jako dobro obiskane. Slovensko gledališče si je priborilo in vzgojilo svoje občinstvo.

Boj za občinstvo pa še ni končan in trajal bo še nekaj let. Nemško gledališče, ki je redno vzdržujejo največ nemški uradniki, nemški oficirji in nekaj nemškega meščanstva, stori vse, kar mogoče, da privabi kaj slovenskega občinstva. Zlasti skrbi za to, da se uprizarjajo vedno najnovejše drame in operete in marsikdo, ki se živo zanima za gledališče, gre k dotični predstavi, češ, saj te igre v slovenskem gledališču tako ne bom videl, ali pa šele čez nekaj let. Nemci se bore za občinstvo z raznovrstnostjo repertoarja, v katerem so vedno najnovejša dela in dokler jih tudi v tem oziru vsaj deloma ne dohitimo, bodo vedno dobili nekaj obiskoval-

prevzame Lukacs. Minister notranjih zadev postane mesto Tiszle državni tajnik Sándor. K jutrišnjemu dvornemu obedu so iz neodvisne stranke povabljeni poslanci Kossuth, Justh, Szederkenyi, Daniel in grof Zeleky.

Budapešta, 27. marca. Križa se mora rešiti do sobote, katerega dne se cesar zopet vrne na Dunaj. Baje se sestavi poslovno ministrstvo iz samih državnih tajnikov v dotičnih oddelkih. Takemu ministrstvu bi najbrže zbornica ne nasprotovala.

Iz Vatikana.

Rim, 27. marca. V današnjem tajnem konzistoriju je imel papež dolg nagovor. Največ se je bavil s predstoječo ločitvijo cerkve od države na francoskem ter imenoval to »nezogibno katastrofo«. Nadalje je obžaloval vojno med Rusi in Japonci ter izrekel željo, da bi se čimprej napravil konec moritvi, češ, na človeštvo že itak pritiskajo od vseh strani najraznovrstnejša zla, da pač ni potrebno, da naj trpi še grozote vojne. — V prihodnjem konzistoriju predloži papež kardinalom apostolsko bulo, v kateri se vsem kardinalom prepoveduje, sprejeti ob papeževi volitvi kako izjavo o izključenju ali veto. Bula se pošlje vsem državam, ki pridejo pri papeževi volitvi v poštev, in prvi vrsti pa Avstriji. — Kardinalu Rampolli je baje papež na predlog svojega drž. tajnika črtal plačo 24.000 lir, in sicer zato, ker ima Rampolla kot dostojanstvenik Maltenškega reda že itak 35.000 lir letnih dohodkov.

Zopet vstaja na Kreti.

Rim, 27. marca. Nad 2000 pristavev Venisellove opozicije, med njimi 600 oboroženih, je zbranih v gorah južno od Kaneje ter imajo zasedene vse gorske prelaze. Z orožniki so imeli že ljut boj. Princ Juri je bil primoran, prositi mednarodno vojno posadko za pomoč proti vstajam. Vstaji hočejo proglasiti spojitve Krete z Grčijo.

Dogodki na Balkanu.

Solun, 26. marca. Južno in vzhodno od Peša je zbranih že ves tedaj nad 1500 Albancev, ki čakajo odgovora na svoje zahteve. Zahtevali pa so: odstranitev mutašerifa, reformnega sodišča, kristjanskih orožnikov in vseh novih davkov. Nadalje bi se naj požgalo hiše petim nepriljubljenim Turkom in trem Srbom. Albanci puste v miru ves promet po cestah, ob katerih so zbrani.

Skoplje, 26. marca. Turška zbirna vedno več vojske in jo pošilja proti novopazarskemu sandžaku. Te priprave morajo biti edino sigurnostne mere proti eventualnemu napadu od Avstrije. Proti Srbiji in Bolgarski to ne more biti naperjeno,

ker je Turška zelo dobro informirana o tem, da med Srbijo in Bolgarsko ne obstoji nikakova vojaška zveza, ki je sploh nemogoča sedaj, dokler imate Srbija in Bolgarska popolnoma drugačne poglede na makedonsko vprašanje. Vsi s strahom pričakujejo spomladi, ker je vse prepričano, da pride do resnih komplikacij.

Nemiri na Ruskem.

Varšava, 27. marca. Atentat na policijsko poslopje pred mestno Praga se je izvršil le v ta namen, da so zarotniki izabili policijskega načelnika barona Nolkena, da jim pride pod bomo. Atentator se je prvemu policaju iztrgal, drugega policaja, ki ga je lovil, je pa z revolverjem ustrelil. Vendar se mu ni posrečilo ubežati. Atentator je 18letni ključarski pomočnik Štefan Okrjeja. Baron Nolken je hudo ranjen, na levem očesu ostane slep.

Petrograd, 27. marca. O nemirih v Jalti prihajajo čimdalje resnejša poročila. Skoraj vsa skladišča, žganjarne in policijske hiše so porušene. Več trgovin je bilo užganih. Pošto je zasedlo vojaštvo. Policijski načelnik je ranjen. Na potu v Jalto je že vojna ladja z osmimi stotnjami vojakov. Tudi v Sebastopolu je prevladalo vsled puntov v Jalti vznemirjenje.

Petrograd, 27. marca. Obravnava proti Maksimu Gorkemu bo 12. maja t. l. pri zaprtih vratih. Bolesen se mu baje hujša ter že nekaj časa kri bruha.

„Glasbena Matica“ v Trstu.

(Konec.)

Točno ob 8. uri se je pričel koncert. Zanimanje za ta koncert je bilo veliko, da je moralo nad 200 oseb oditi, ker niso dobile vstopnic, ki so bile že dopoldne skoraj vse razprodane. Pevske točke je pevski zbor »Glasbene Matice« proizvajal s tisto umetniško dovršenostjo, ki je mogoča le pri tako izvežbanih pevcih, kakor je ravno pevski zbor »Glasbene Matice«, in če ga vodi g. vodja Hubad. Zatorej ni čudo, da je občinstvo bilo očarano pri vsaki pevski točki in da burnega ploskanja in »živio« klicem ni bilo konca. Zlasti so užajale narodne pesmi. Solistinja gđ. Mira Dev je žela za svoje krasno petje burno odobravanje in ji je bil izročen lep šopek. Tudi g. Betteito je svojo vlogo tako častno rešil, da je moral po trikratnem pozivu na oder dodati še eno pesem. Občinstvo kar ni moglo prehaliti njegovega močnega in polnodonečega glasu. Konec koncerta so bile tako burne ovacije, da smo bili v resnici presenečeni nad tako živahnostjo južne krvi in mahanje z robci pevcev in pevk se je odzivalo »živio« klicem Tržčanov in njihovim mahanjem z robci.

Po takem umetniškem užitku je bilo kaj lahko počivati.

ov tudi med slovenskim občinstvom. Prekosili jih v tem oziru seveda ne bomo nikdar, to ve, vsak, kdor pozna le količjak težave in stroške, ki jih proizvoda nova igra slovenskemu gledališču, med tem ko nemško gledališče teh težav nima.

Sicer pa tudi ni treba, da bi morali ravno tekmovali s tem, da se uprizarja koliko mogoče mnogo najnovejših iger; tekmujejo lahko na drug način in da tekmujejo srečno, priča dejstvo, da pada umetniški nivo nemškega gledališča in da se krči število njegovih obiskovalcev. Glede repertoarja bo seveda treba le nekaj storiti, ali o tem bomo še pozneje govorili.

Dejstvo je torej, da si je slovensko gledališče priborilo svoje občinstvo, in to je po naši sodbi največjega kulturnega in narodnega pomena. Saj ni res, kar pravijo nekateri ljudje, da je gledališče samo zabavišče. Kdor to trdi, ni nikdar opazoval občinstva, ki hodi v gledališče in ni nikdar študiral, kako vplivajo na občinstvo gledališke predstave.

Najlaglje se spozna vpliv gledališča na tem, kako dobro vpliva na jezik občinstva. Ljudje čitajo razmeroma le malo, v gledališču pa se nevede kdaj in kako, nevede in nehoti izobrazijo. Izražajo se bolje, navadijo

se lepšega jezika, in se sploh dvigne njih izobrazba. Gledališče je najpriljubljenejši način, naslanjati se na umetnost. Zato hodijo ljudje rajše v gledališče kakor na umetniške razstave in koncerte; že zato, ker v gledališču ni treba tolike izobrazbe in strokovnega znanja kakor pri koncertih in v umetniških razstavah in ker v gledališču človek najlaglje pozabi na vsakdanje stvari.

V gledališču se občinstvo izobrazuje. Razvija se mu obzorje. V tem oziru je bilo jako značilno, kako je vplivala igra »Rdeči talar«. Kdor je takrat ljudi poslušal, je imel utis, da se jim dotlej niti sanjalo ni o tragiki v sodni dvorani, da so se jim šele s to predstavo odprle oči. V gledališču spoznajo ljudje včasih ideje, o katerih bi sicer nikdar ničesar ne slišali; včasih, ko že omagujejo pod težo svojih skrbi, dobe v gledališču tolažbo in poguma — vselej pa se naslanjajo bodisi s pozicijo, s humorjem ali z glasbo in tudi ta užitek je neprecenljive vrednosti.

Prav ker uvažujemo ta velikanški pomen gledališča, zato nam je gledališče eine Herzenssache in zato moramo napeti vse sile, da je kar mogoče spopolnimo ter uredimo vse tako, da bo gledališče moglo kar je najbolje mogoče izpolnjevati svojo velevažno nalogo.

V nedeljo dopoldne in popoldne smo napravili različne izlete v okolico, marsikdo si je pa ogledal znamenitosti po mestu, katero ima za Ljubljano pač mnogo krasnega v sebi. Omenimo naj le historični muzej, tržaško pokopališče s prekrasnimi spomeniki, avstrijski vojni arzenal, Lloydov arzenal itd.

Ob 4 uri popoldne je bil drugi koncert, pri katerem je sodeloval cel vojaški orkester c. in kr. pešpolka št. 97. iz Trsta. Tudi ta koncert je dosegel vso umetniško dovršenost in je glede izbranih glasbenih komadov še nadkriljeval onega prejšnjega dne. Občinstvo, ki je do zadnjega prostora napolnilo dvorano, je kar rajalo veselja in ploskalo brez konca in kraja.

Svoje navdušenje je kazalo s tem, da se je po prvi pevski točki (Pomladna romanca) in po predzadnji (Nazaj v planinski raj) usulo na pevece in pevke od vseh strani toliko ovteta, da je bil zbor kar preplavljen z njim. Gosp. vodji Hubadu je bil izročen pozlačen lavorov venec. Ko so pevci odpele zadnjo točko (Sv. Ludmila), zagromelo je z galerije »Hej Slovani«, pevski zbor je posegel vmeš, parter istotako in cela dvorana je stojala pela slovensko pesem, da so pevskemu zboru »Glasbene Matice« lile solze po licih prevelikega veselja. Občinstvo pevcev kar ven ni hotelo spustiti in je zahvalovalo novih komadov, čemur se žalibog ni moglo ustreči zaradi pomanjkanja časa.

Da je tudi vojaška godba nad vse častno izvršila svojo nalogo, razume se samo ob sebi, saj smo jo pred par leti slišali svirati v Ljubljani.

Po devetih zvečer je bil napovedan odhod v Ljubljano. Ob dolodeni uri se je nabralo na peronu toliko občinstva, da je bila na nekaterih krajih v istini velika gneča. Tržaški Slovani so z Ljubljancami prepevali slovenske pesmi, objemali se v bratski ljubezni, gromoviti »živio« in »nazdar« klici so se pa razlegali daleč, daleč na vse strani brez prostrani peron in označevali v Trst, da je Slovenec že čil in krepak in da Slovenci v Trstu gledajo v boljše bodočnost, akopram se jim trgajo njihove pravice in se jih naziva s sramotnim imenom »ševci«.

In v trenutku predno smo stopali v vozove, povzdignil je g. dr. Gregorin svoj mogočen glas in se v vnesenih besedah zahvalil »Glasbeni Matici«, da je nudila tržaškim Slovanom tak umetniški užitek, vsem prisotnim Ljubljancam pa, da so jih obiskali ob sinjem Adrijanskem morju, kjer še živi čili rod slovenski, boreč se za svojo narodno eksistenco z velikimi žrtvami, obenem pa tudi napolnjen z upom zmage. Naj pozdravimo vse Slovence v Ljubljani, naj jim povedo, da Trst ni še neomejeno v italijanskih rokah, da stoji tržaški Slovani na braniku in da branijo svojo posest, ki je domacija vseh Slovencev.

V slovo se zahvali prof. Štritof za presrečne ovacije in zakliče: »Ne z Bogom, ampak na svideenje!« Gromoviti klici navdušenja so se razlegali, da bi skoraj oglušelo uho, slovenske pesmi so donele na peronu in v železniških voseh, vlak je zapiskal, še en zadnji pozdrav in že smo se oddaljili od ljubih Tržčanov, ki so nas v svoji domovini pod tujim gospodstvom tako po domače sprejeli, da smo jim dolžni vso svojo najpresrečnejšo zahvalo in da izrazimo upanje, da se skoraj vidimo zopet, ko bodo oni naši mili gostje.

In zopet smo se peljali proti Ljubljani. Kljub pozni uri je bilo na vseh postajah do št. Petra obilo občinstva, ki se je poslavljalo od nas. Vedno bližje in bližje smo bili Ljubljani, naša srca so pa še vedno prebivala med svojimi brati ob Adriji in jim pošiljala pozdrav, ljub pozdrav slovenski in slovenski.

Dva koncerta ljubljanske »Glasbene Matice« v Narodnem domu. Pod tem naslovom piše v nedeljo izišli nemški »Triester Tagblatt«: Včeraj zvečer se je izvršil v veliki koncertni dvorani »Narodnega doma« pred razprodano hišo prvi obeh koncertov pevskega zbora ljubljanskega pevskega društva »Glasbene Matice«. Imenovani zbor je pod spretnim vodstvom vodje gospoda M. Hubada leta 1896 nastopil v dveh javnih koncertih na Dunaju in ga je odnato časopisje najtopleje pozdravljalo in njegove proizvode najlaskaveje hvalilo. Ta zbor je včeraj žel s svojimi vzornimi produkcijami prave triumfe. Okoli 150 oseb močan zbor se odlikuje po svežih in izšolanih glasovih, katerih čudovito soglasje pride do popolne veljave v najnežnejšem pianissimo, pa tudi v fortissimo. Jako bogati program včerajšnjega koncerta — vsega skupaj se ni pelo nič manj nego 24 pesmi — je nudil v svoji različnosti

dovolj prilike, natanko spoznati prednosti in vrline zbora. Posebno važnost polaga »Glasbena Matica« na slovensko narodno pesem, v prvi vrsti seveda na slovensko pesem. Krepko se je izražal ljudski humor v pesmi »Miška«, živahna je nspitnica »Bratec veseli vsi!«, zelo ljubko se je glasila pesem »Šarjandek poje, žvrgoli«, iz znane »Luna sije« je pa donela sladka otočnost in hrepenenje po ljubezni. Ta pesem se je posebno duševno prednašala. Folkloristično jako interesantnih je pet srbsko-macedonskih narodnih napevov iz Ohride (vilajet Monastir), pri katerih se izraža jugoslovanski pesmi karakteristična melanholija in nje resni ton kot poseben znak srbske pesmi. Izmed umetnih pesmi bi bilo omeniti balado »Ljubica« Antona Foersterja, ki nam je znana že z zadnjega koncerta tukajšnjega slovenskega pevskega društva in katere vzorno prednašanje je vzbudilo včeraj cel vihar ploskanja. Omenjene pesmi so sploh mešani zbori, pri katerih se posebno ujema polno ravnotežje med moškimi in ženskimi glasovi. Jako krepk je moški zbor, ki je med drugim pel hercegovski pesem. Razen pesmi v zborih so se pele tudi solotočke. Ljubljanska koncertna pevka gospodična Mira Dev je dosegla s svojim lepo donečim, nežnim glasom in s svojim presenetljivim prednašanjem šumeče odobravanje. Jako lepo je pela Procházkovo »Zvezda svetij« in Lajovičovo »Kdo bi jo iskala«. Mogočen glas ima ljubljanski operni pevec gospod Julij Betteito, katerega krepki in globoki bas je v čistem nasprotju z njegovo mladniško zunanostjo. Njegov samospev arije kneza Gremina iz Čajkovskega opere »Evgen Onjegin« je žel toliko burnega aplavza, da je moral pevec eno točko dodati.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 28. marca.

— **Grozovito krivico** je storilo najvišje sodišče, ki je v zadevi Ornig ca, dr. Brumen in dr. Tavčar delegiral ljubljansko sodišče. »Grazer Tagblatt« umira same žalosti in komaj, komaj, da ga božjast ne meče. Pomislite! Ljubljanska porotna klop je sestavljena iz samih Slovencev, ki bi Nemce najrajši na kislelem želju pojedli, in Nemci z odločbo najvišjega sodnega dvora nimajo niti enega sredstva, niti ene opore, da bi si pomagali proti taki nečestvenosti. »Marburger Zeitung« stoka, da so Nemci »schutzelos preisgegeben« in »Grazer Tagblatt« toči krokodilske solze, da so Nemci slovenskim časopisom »vollständig hilflos ausgeliefert.« Kako žalostno! Kako pa se nam godi, ko nas infamni in strupeni listi, kot sta »Marburger Zeitung« in pa »Deutsche Wacht«, napadajo in naše najzaslužnejše in najčastnejše može podle sramoté kot stvare, ki se imajo brez pardona pobiti! »Grazer Tagblatt« in njegovim vrednim tovarišem povemo na ves glas, da nam niti na misel ne pride, braniti se proti njim, ker smo že naprej v dno srea prepričani, da smo izgubljeni. »Grazer Tagblatt« naj pa le molči, da ne verjame na objektivnost ljubljanskih porotnikov in naj pogleda na odločbo najvišjega sodišča, ki pravi, da nima nikakega dvoma o nepristranosti ljubljanskih porotnikov. Vendar daje »Grazer Tagblatt« Ornigu korajže, naj ne umakne svoje obtožbe, čeprav se mu godi krivica in se mu zna konci obravnave zgoditi, da bosta dr. Brumen in dr. Tavčar oproščena. Naj on, Ornig, »hochverdienter deutscher Bürgermeister«, ki je za Nemce Spodnjega Štajerja že toliko dobrega in koristnega storil, še to stori, ker s tem bo zadal najvišjemu sodnemu dvoru krepko zausnico.

— **Bojkot na Jesenicah.** Tovarniško ravnanstvo je bilo do zadnje volitve častnih občanov v kupčijski zvezi glede dobave lesa z nekaterimi slovenskimi posestniki na Jesenicah. Ker so pa g. odborniki volili častne občane proti volji g. Luckmanna, si je ta ohladil svojo jezo s tem, da je odpovedal dobavo hlodov odnosno vožnjo gg. Luki Bizjaku, Ivanu Ferjanu, Jožetu Markežu in I. Vovku. Markežev hlapec je peljal naložen voz v tovarno, toda obrniti je moral. G. Luckmann je pač mislil, da se bo tako najlažje maščeval nad narodnimi možmi in da bodo ti prišli njega prositi, naj tega ne stori. Ali spekel se je, kajti ves les, katerega tovarna noče sprejeti, sprejema sedaj g.

Schrey in ga baje še dražje plačuje kakor pa tovarna. To postopanje tovarne je jako značilno in treba je, da si zapomnimo to in enake vračamo enakim. Tovarni bo kmalu pošla želja, bojkotirati slovenske posestnike, ker ji bo zmanjkalo lesa. Kako ji bo pa všeč, če bodo tedaj posestniki rekli: »Sedaj ga pa mi ne damo,« je drugo vprašanje.

— **Duhovnik pred sodiščem.** Na naš uvodni članek z dne 22. marca 1905 pod zgorajšnjim naslovom nam je poslal državni pravdnik novomeški, g. Schwingner, popravek, katerega smo včeraj priobčili brez vsakega dostavka in opazke v zmislu § 22. tiskovnega zakona. Zato hočemo danes odgovoriti na ta dolgi, v slabi slovenščini pisani popravek. Naš odgovor je lahko prav kratak. G. državni pravdnik trdi v svojem popravku, da je ovaditelj gosp. Jožef Kotnik sam kot zaslišana priča v bistvu dotrjeval, da mu telesna — neznatna — poškodba ni bila nalašč prizadeta, ter da je edino ne-srečno naključje to provzročilo. Iz tega sledi jasno in to bo tudi g. državnemu pravdniku znano, da je moral Kotnik enkrat lagati: ali takrat, ko je ovadbo napravil, ali pa, ko je bil kot priča zaslišan. Dolžnost sodnikova je bila, priti stvari na dno in natančno preiskati vso stvar in to tembolj, ker mu je bilo dobro znano, da je prošt dr. Elbert bil v Mirni peči v namen, da obvaruje kaplana Kleindiensta sodne obsodbe, in tam pestil različne priče in tudi Kotnika samega. Že dejstvo, da je Kotnik kot priča drugače govoril, kakor kot ovaditelj, bi bilo moralo biti dovolj razloga za zaslišanje drugih prič. Priče so bile navzoče, resnica bi se bila lahko dognala, a to se ni storilo in priče se niso zaslišale. Že to dejstvo dosti pojasnjuje šepavi popravek gospoda državnega pravdnika Schwingnerja. Umejeemo sicer, da se skušata g. državni pravdnik in gosp. sodnik izviti iz skrajno neprijetnega položaja, v kateri ju je spravilo naše razkritje, ali tako gladko ta stvar ne pojde. Zadeva naj se uradno preišče, potem bomo govorili dalje.

— **Čudna kazen očetov frančiškanov v Novem mestu.** Iz Rima so dobili gotovo tigospodje posebno dovoljenje. Gospod pater Kornelij je prepovedal — Najsvetejše častiti. Stvar pa je bila taka. Imel je učenca, ki se rad smeje. Tega ni mogel videti. Da ga občutno kaznuje, mu je zaukazal, da ne sme v cerkev iti in moliti pred Najsvetejšim. To se je zgodilo 16. marca 1905! O, sancte simplicitas!

— **„Stranac“.** Poročali smo že, da je imenovan računskim ravnateljem pri namestništvu v Zadru gosp. Anton Costa. Glasilo poslanca g. Biankinija ni s tem imenovanjem zadovoljno. »Narodni List« pravi: Mi doduše ne znamo, ni tko je ni kakav je novoimenovani glavar g. Anton Kosta ali znane svakako, da je — stranac«. In to je bilo dovolj, da je g. Biankini krepko udaril po tem tuju. Odkrite rečeno: ta naskok g. Biankinija je na nas napravil jako slab vtis. Gosp. Costa je odločen in zaveden Slovenec, je v vsakem oziru vzoren uradnik in zna perfektno ne samo slovenski in nemški nego tudi hrvatski in italijanski. Ko bi vlada pošiljala kaj več takih uradnikov na jug, bi bili Dalmatinci lahko zadovoljni. Stali smo z vso odločnostjo na strani Dalmatincev, ko se je šlo zoper invazijo nemških uradnikov, ali če zanesljivo narodnega slovenskega uradnika v Dalmaciji našeno s »strancem« in tujcem, potem kaže to, da ima gosp. Biankini jako čudne pojme o hrvatsko-slovenski vzajemnosti.

— **Reorganizacija dežel-nih dacarskih služb.** Deželni odbor je razvrstil dacarske službe v štiri vrste. In sicer bodo odsej dacarji prve vrste dobivali letne plače 1200 K, oni druge vrste 1080 K, oni tretje vrste 960 K in oni četrte vrste 840 K. V prvo vrsto pride 10%, v

vsako drugo pa po 30%, dacarskega osebja. Ta preosnova je stopila že s 1. marcem t. l. v veljavo.

— **Ustanovni zbor „Društva slovenskih književnikov in časnikařev“.** Za časa slovenskega časnikařskega kongresa v Ljubljani se je sprožila misel, da bi si tudi slovenski časnikaři in književniki po vzorcu drugih slovenskih bratov osnovali svoje društvo, ki bi jih naj ščitilo v njihovih stanovskih interesih in zastopalo njihove želje in težnje. Dasi je bil prav takrat najugodnejši čas za osnovanje takega društva, se je ta prilika žal zamudila, a ne po krivdi književnikov in časnikařev, nego po krivdi drugih ljudi. Šele lansko leto se je ta misel zopet poživila. Klerikalci so si ustanovili svoje posebno društvo in povedali, da naprednih književnikov in časnikařev ne marajo v svoje društvo. To je bil povod, da se je začelo misliti na ustanovitev društva, kjer bi se združevali vsi tisti časnikaři in književniki, s katerimi se klerikalci nečejo družiti. Slučajno so to skoraj vsi časnikaři in pisatelji, ki niso duhovniki. Lani poleti se je izvolil pripravljalni odbor, ki je prevzel nalogo, da pripravi, kar treba, za ustanovitev društva književnikov in časnikařev, in končno se je stvar vendar izvedla in se je sinoči vršil ustanovni občni zbor »Društva slovenskih književnikov in časnikařev«. Zborovanje je otvoril sklicatelj gosp. Fran Govekar, ki je pojasnjeval vzroke, zakaj pripravljalni odbor ni toli dolgo izvršil svoje naloge, ter predlagal, da se voli za predsednika zborovanja g. dr. Ivan Tavčar, čemer je zbor soglasno pritrdil. O društvenih pravilih je referiral gosp. Anton Trstenjak. V debati glede pravil je naglašal g. Miroslav Malovrh, da so statuti v marsikaterem oziru pomanjkljivi, vsled česar bo jih treba še temeljito spremeniti; govornik je poudarjal, da so zlasti nesprejemljive določbe glede članov, ter zahteval, da se praviloma zagotovi časnikařen in književnikom po poklicu odločilni vpliv v društvu. Zbor se je v vseh točkah strinjal z govornikovimi izjavami ter sklenil, da se novemu odboru naroča, da prouči društvena pravila in jih predruči v smislu govornikovih izjav. Nato se je volilo soglasno za društvenega predsednika g. dr. Frana Zbašnika. V odbor so bili izvoljeni gg: Miroslav Malovrh, prof. Anton Funtek, Fran Govekar, Rasto Pustoslavšek, Ante Beg, Makso Čotič, Etbin Kristan in Ovetko Golar; v nadzorstvo gg. And. Gabršček, Iv. Rožman in dr. Konrad Vodušek; v razsodišče pa gg: Ant. Trstenjak, dr. Fr. Ilešič, dr. Dragotin Lončar, Anton Dermota in Josip Kostanjevec. — Na predlog g. Malovrha se je sklenilo, da društvo pristopi k »Zvezi slovenskih časnikařev«, na kar se je zbor po izerpanju dnevnega reda zaključil.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Danes zvečer se poje prvič v tej sezoni velika Smetanova komična opera „Prodana nevesta“ na častni večer našega prvega tenorista g. Stanislava Orželskega. Za to predstavo je veliko zanimanja in je na razpolago le še prav malo sedežev. Vloga komedijanta igra G. Radiš in ne g. Verovšek, kakor je na listu pomotoma oznanjeno. — Da se ugodni občji želji in imajo posestniki loč priliko tudi letos slišati ta najpriljubljenejši umotvor velikega češkega skladatelja, se opera „Prodana nevesta“ ponovi v četrtek, dne 30. marca in sicer za ložne posestnike na „par“. Predstava v četrtek je poslednja operna predstava v ti sezoni. — V soboto dne 1. aprila je pa poslednja dramska, vobče poslednja letošnja predstava in to benefica dramskega osebja slovenskega gledališča. Predstavljati se ima ob tej priliki še enkrat narodna igra „Martin Krpan“, ki je imela v letošnji sezoni največji uspeh.

— **Slovensko gledališče.** Tik pred zaključkom gledališke sezone smo doživeli še prav vesel dogodek: na oder je prišla nova izvrstna narodna igra s petjem »Testament« po romanu Janka Kernika spisal Otokar Klas, pevске točke priredil Emil Adamič. »Testament« je prvo delo tega pisatelja, a priznati se mora, da se je s to igro, čeprav ima svoje nedostatke, prav srečno vpeljal v slovensko literaturo. Smetu igri je vzlet iz znane Kerknikovega romana, a vzlic temu je igra samostojno delo, ne samo dramatizacija. »Testament« prida, da ima njega pisatelj pravo dramatično žilo in resničen pisateljski talent. Treba mu je le spoznati dramatično tehniko; to pa se nihče ne pridobi iz knjig, nego le iz prakse. Idja, na kateri stoji igra, je veledramatična, a v tem, da jo je znal pisatelj izvesti, tiči dokaz njegove nadarjenosti. Stari Topolščak je pravi tip. Hudodelec je in bankroter, a hujše — četudi ne vsi — ga smatrajo za poštenjaka in bogataša. Slučaj nanese, da umrje v njegovi hiši popotnik, ki je prišel iskati svojo nezakonsko hčer. Tuji mož izroči Topolščaku svoj testament. Topolščak pobere tudi njegov denar in ko spozna iz testamenta, da dobi Brnotova Metka tujevo premoženje, zasnuhi hitro zalo Brnotovo rejenko. Toda Tomaž Omahne je videl, kako je Topolščak oropal mrtvega tujca in izmakne mu testament. Po mešetariju Klandru izve Topolščak, kje da je testament, in ker ne mara neveste, če nima testamenta, najame Klandra, naj Omahnetu s silo ali z zvijačo vzame testament. Klander je takoj pripravljen in pobije Omahnetu ter mu vzame prepis testamenta. Odelej je Kander prava pijavka in zahteva od Topolščaka vedno in vedno denarja. Prav ko hoče Topolščak za mlado nevesto v cerkev, pride resnica na dan. Dobi se izvršni testament. Klander izda vso skrivnost in konec je, da odpelje oročnik Topolščaka in Klandra v ječo. Metka pa dobi ljubljene G. G. Ogródje igre je pravilno sestavljeno, posamezni slučajji so jako dobro karakterizirani in izvedeni, dejanje igre je velesnimljivo in efektno, psihološki proces pravilno in markantno izveden. Res, da so nekateri prizori nepotrebni, da so nekatere stvari preveč raztegnjene, da nekatere osebe govore preveč nepotrebnega. To so tehnične pomanjkljivosti, ki se dajo prav lahko odpraviti, a čim se to zgodi, bo »Testament« ena izmed najboljših izvršnih narodnih iger. Pevske točke v igri je zložil mladi skladatelj Emil Adamič; te pesmi so prav sveže, simpatične kompozicije večinoma zložene v narodnem slogu, želeli bi jim le malo več tiste živčnosti, ki jo zahteva gledališče. Predstava je bila vobče jako dobre, četudi je nekatere igralce tinitam zapuščal spomin. Glavno vlogo, Topolščaka, je igral g. Dobrovolny. To je edina resnična velika vloga v igri, ki pa zahteva mnogo igralskih zmoglnosti. G. Dobrovolny je res izvrstno, tako v celoti, kakor v vseh detajlih mojstrski izvedel predstavljani značaj. Vse druge vloge so le manjšega obsega. Vseskozi izboren je bil g. Danilo, jako dobri so bili gg. Dragutinović, Tišnov, Boleska, Verovšek in Nušič ter tudi g. Radiš. Ženske vloge so vse majhne, vendar je gospa Danilova dosegla svoj posebni aplavz. V vlogi Brnotove Metke je debutirala gdna. Magda Ronovska. Dasi ji ni dala vloge nikake prilike, pokazati svoje znanje, smo vendar spoznali, da mora biti talent. To se pokaže, če zna igralka iz brezpomembne vloge nekaj napraviti, in to je storila gdna. Ronovska. Njen nastop je siguran, njena igra naravna, vse njene kretnje so nepriiljene, njena zunanost pa priuipiliva. Slovenski se je tako dobro naučila, da je moral človek jako natančno poslušati, če je hotel uganiti njeno narodnost. To so vse okoliščine, ki jih je upoštevati in ki upravičujejo našo sodbo, da je bil debut gd. Ronovske jako srecen.

— **Benefica dramskega osebja.** Iz iskaza o repertoarju slov. gledališča je razvidno, da ima osebje slovenske drame prihodajo soboto svojo benefico. Zdi se nam potrebno, da na to prav posebno opozorimo slovensko občinstvo. Dramsko osebje je v minoli sezoni delalo mnogo in naporno. Na oder je prišla cela vrsta novih iger in so bile predstave povprek jako dobre, mnogo je pa bilo tudi takih, ki se morajo imenovati odlične, tako, da boljših tudi na vedjih provincijalnih odrih ni videti, koliko truda, koliko študiranja. Koliko skušenj in priprav je bilo treba, o tem ve občinstvo navadno le malo. Da vse to delo s rednimi gažmanini plačano po zasluženju, leži na dani in zato toplo priporočamo slovenskemu ob-

činstvu, naj nikar ne pozabi na benefico dramskega osebja, kateremu se ima zahvaliti za mnogo umetniškega užitka. Dramsko osebje zasluži, da se mu na dan njegove benefice pokaže za dejanji, da zna občinstvo ceniti njega zasluge in njega delavnost, da priznava njega trud in da mu je za to hvaležno.

— **Pomanjkanje krme.** Deželni pomočni odbor, sestajoč iz zastopnikov c. kr. deželne vlade, dež. odbora, c. kr. kmetijske družbe, »Zadrzne zveze« in »Gospodarske zveze«, sestavljen je v svoji seji dne 18. marca 1905 seznam onih krajev na Kranjskem, ki imajo vsled lanske letošnje velike suše pomanjkanje krme, in sicer obseza ta seznam sledeče kraje: 1. Sodnijski okraj Lož in Cerknica; 2. Občini Planina in Rakek, sodnijskega okraja Logatec; 3. Občini Dole in Kanomlja, sodnijskega okraja Idrija; 4. Občini St. Peter, Šmilhel in Košana, sodnijskega okraja Postojna; 5. Sodnijski okraj Senožeče, izvzeta je občina Hrenovice; 6. Sodnijski okraj Višnja gora; 7. Sodnijski okraj Velike Lašče, izvzeti ste občini Turjak in Rob; 8. Sodnijski okraj Ribnica; 9. Politični okraj Črnomelj, izvzete so občine Metlika, Lokvica, Božjakovo, Dragatuš, Kot in Tančgora; 10. Politični okraj Novo mesto. Spodaj podpisani izvrševalni odbor ima nalogo, da nakupi in odda krmo živinorejcem gori navedenih krajev. Po tozadevnih predpisih c. kr. poljedelskega ministrstva preskrbi se krma — po primernih cenah — samo tistim živinorejcem, ki bi sicer morali radi pomanjkanja vsled suše živino prodati. Oddajala se bode krma le proti takojšnemu plačilu, in samo le v izvanrednih slučajih tudi na upanje. Stroške za vožnjo krme plača sicer tudi prejemnik, a se mu potem odračunajo od skupne svote. Naročila krme poslati je po možnosti takoj, a najkasneje do 10. aprila 1905 Gospodarski zvezi v Ljubljani, in sicer skupno po občini, kmetijskih podružnicah, ali zadrugi. Vsaka zloraba te pomoči je strogo prepovedana in bi se tudi kaznovala; zato naj naročajo krmo le živinorejci, ki niso nič svojega sena prodali, niso oddali svojih zemljišč v najem in so res v taki zadregi, da bi morali živino prodati, če ne dobijo po primerni ceni krme. Zupanstva, oziroma načelniki kmetijskih podružnic in zadrug najčim prej pri skupnih naročilih za ta dejstva posameznih naročnikov. Podrobna pojasnila daje »Gospodarska zveza« in je objavila posebej lista »Kmetovalec« in »Narodni gospodar« v svojih prihodnjih številkih. — Izvrševalni odbor za preskrbovanje krme: Pirc, l. r., za c. kr. kmetijsko družbo; Rožman, l. r., za »Zadržno zvezo«; Jeglič, l. r., za »Gospodarsko zvezo«.

— **Štrajk pri g. Mathianu.** V czirom na razširjene napačne govorice moramo konstatirati, da štrajkajo pri g. Mathianu samo mizarji. Tapetniki, strugarji in podobarji ne štrajkajo.

— **Prihodnja javna vinska pokušnja** v tukajšnji deželni kleti bo v soboto, dne 1. aprila od 7.—9. ure zvečer.

— **Velik požar.** Iz Borovnice se nam poroča dne 27. marca: Krog 9 ure nastal je v vasi Dole pri Borovnici velikanski požar. Gorelo je pri Gašparju Švigelju, po domače pri Spanu, 44 m dolgo, vednoma leseno in s slamo krito po slopje, to je gospodarsko poslopje, svinjak, pod, šupa in kozolec, vse to pod eno streho bilo je mahoma v plamenu. Domašini, kakor tudi sosede bili so že pri požitu; vendar pa je velika svetloba predramila hišnega gospodarja, kateri je ves preplašen in zbehan hitel na lice ne sreče. Prvo, kar je mogel storiti, bila je srečna misel, rešiti živino. Posredilo se mu je odvezati sedmero goveje živine, kar se podere goreči strešni krov na obe strani poslopja in bili so gospodar in živina, ki je jela strašansko tuliti, takorekoč v ognjenem grobu. Gospodar pravi, da skoraj sam ne ve, kako da se je rešil in kako da je prišel skoraj ne poškodovan s živino vred na prsto. Četvero goveje živine ostalo je pa še privezano in v bližnjem hlevu in štirje konji. V tem kritičnem trenutku prihitela pa je že naša vrla požarna bramba pod osobnim spretnim vodstvom načelnika g. Drašlerja na pomoč. Z velikanakim naporom in v smrtni nevarnosti posredilo se je nekaterim gasilecem rešiti iz goredega hleva še ostalo živino; šal, da bode par konj zaradi budih opeklin skoraj gotovo poginilo. S posebno pohvalo je omeniti, da so vsi navzoči jako pridno delali, zlasti so se pa odlikovali: Alojzij Cert, A. Žrjav, Fr. Urh, Petrovič, D. Švigelj itd. in tukajšnja c. kr. žandarmerija, ki je bila tudi takoj pri požaru. Zažgal je vsled maščevanja neki privligran, že prileten pijanec, mlinar v Bistri, doma iz Ihana v kaniškem okraju, ker mu ni hotel gospodar več pijače dati. Sledila pa je tudi

takoj zaslužena, a žalostna kazen. Danes s jutraj, ko so ljudje na pogorišču razkopavali, našli so sežgano človeško telo brez glave in vnanjih delov kot ostanek požigalca. Pogorelo je do tal, poleg poslopja pa še — hišni čuvaj — pes, mnogo mrve in stelje, devet voz, nov koleselj, konjska oprava in mnogo orodja. Vsa škoda se ceni na 10 tisoč kron, za varovalnina pa snuša le 5000 kron.

— **Postojnska ženska in moška podružnica Ciril in Metodove družbe** prirediti s prijaznim sodelovanjem postojnskega salonskega orkestra in mešanega pevskega zbora dne 2. aprila t. l. v dvorani »Narodnega hotela« v Postojni veselico. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 1 K.

— **Samomor.** V vodo skočila je posestnica Marija Skala, pristojna v Semič, stanujoča v Podrebru, pri mostu v Gotni vasi. Mla je v Ljubljano, da bi jo vzeli v bolnico; ta pa je sedaj prenapolnjena. Vrnila se je s svojo spremljevalko na dom. V Gotni vasi pa je tej ušla, skočila v vodo in se takoj utopila. Marija Skala je bila že od 10 febr. t. l. za umobolno spoznana. Večkrat poprej se je izkazala, da se mora utopiti. Utopljenko so pripeljali v mrtvašnico v Šmilhel.

— **Samomor.** V Čatežu je skočila v Savo 74letna občinska reva Apolonija Demšar in utonila. — V Gradcu pa si je poiskal grob v valovih Mure 27letni Josip Tekauc iz Turjaka v kočevskem okraju.

— **Fran Ondriček,** največji od vseh živčih umetnikov na gosli, priredi v soboto v »Narodnem domu« v Trstu velik koncert.

— **Občinski zastop v Pulju razpuščen?** Puljski »Omnibus« pravi, da se tam širi govorica, da bo novi občinski zastop še pred konstruiranjem razpuščen. Imenovan da bo vladni komisar.

— **Obrotno gibanje v Ljubljani.** Tekom meseca januarja in februarja so pričeli v Ljubljani na novo izvrševati obrt: Edvard Premk, Gradišče 2 gostilničarski in krčmarski obrt; Adolf Hauptmann, Marijin trg 1, trgovino s mešanim blagom; Mayer & Comp., Martinova cesta 20 izdelovanje papirnatih vred na tovarniški način; Ivana Jane, Wolfvoje ulice 1, trgovino s prekajenim mesom in pivom v steklenicah; Anton Jalen, Zaloška cesta 10, krojaški obrt; Cesare Menardi, Salenburgove ulice 1, trgovino s mešanim blagom; Alfred Schwingshahl, Kolodvorske ulice 28, kotlarski obrt; Marija Hirschmann, Ulice na Grad 5, trgovino s vinom; Andrej Bitenc, Šolski dvored, mesarski obrt; Andrej Kranjc, Trnovske ulice 13, trgovino s žganimi opojnimi pijačami; Avgustin Jordan, Karlovska cesta 4, brivski in frizerski obrt; Helena Freshinger, Židovske ulice 4, trgovino s muzikalnimi instrumenti in galanterijskim blagom; Jernej Jelenič, Stara pot 1, gostilničarski in krčmarski obrt; Josipina Gregorič, Dolenjska cesta 8, trgovino s mešanim blagom; Edvard Kristan, Sodnijske ulice 4, potovalni savod; Ivana Kordik, Prešernove ulice 10, trgovino s mešanim blagom; Neža Koutny, Dunajska cesta 35, izdelovanje pletenin; Marija Meglič, Sodnijske ulice 2, prodajo živil; M. Rosner & Comp., Marije Terezije cesta 11, izdelovanje žganja; Ana Strajnar, Emonska cesta 10, prodajo premoga; Josip Schwarz, Zvezdarske ulice 4, pekovski obrt; Ivan Stružnik, Konjušne ulice 13, trgovino s mešanim blagom; Adolf Kordin, Pred škofijo 3, izdelovanje žganja; Vid Bratuš, Sv. Jakoba nabrežje 19, trgovino s pohišjem in narježno obleko; Albin Walland, Privoz obno-slikarski obrt; Mihael Kastner, Dvorni trg 1, izdelovanje žganja; Matej Zadnikar, Pred škofijo 18, gostilničarski in krčmarski obrt; Samuel Gruska, Resljeva cesta 26, trgovsko agenturo; Ivan Pac, Tržaška cesta 13, mizarjski obrt; Rudolf Tenente, Gradaška ulice 10, izdelovanje žganja; Marija Volk, Privoz 5, trgovino s mešanim blagom; Jakob Morcetti, Kolodvorske ulice 27, brusarski obrt; Luejja Piro, Pokopališka cesta 4, trgovino s lesom; Anton Stacul, Salenburgove ulice 4 izdelovanje žganja; Anton Achtehner, Wolfvoje ulice 8, vodovodno instalacijo; Marija Kessler, Kopitarjeve ulice 2, trgovino s devocijonalijami in šolskimi potrebščinami; Fran Soukal, Pred škofijo 12, krojaški obrt; Matej Ravnikar, Sv. Jakoba trg 2, gostilničarski in krčmarski obrt; Marija Ponikvar, Florjanske ulice 3, skuhaški obrt. — Odglasili, oziroma faktično opustili pa so obrt: Dežman & Comp., Martinova cesta 20, izdelovanje papirnatih vred; Ivan Kordik, Prešernove ulice 10, trgovino s mešanim blagom; Josip Bergmann, Poljanska cesta 75, prekajevski obrt; Ivana Gregorec, Zvezdarske ulice 4, branjarijo; Ana Schwingshahl, Kolodvorske ulice 28, kotlarski obrt; Andrej Druškovič, Pred škofijo 18, go-

stiličarski in krčmarski obrt; Andrej Bitenc, Šolski dvored, prodajo mesa in klobas; Anton Zdravje, Bohoričeve ulice 26, čevljarški obrt; Jurija Zajca dediči, Poljanska cesta 11, gostilničarski in krčmarski obrt; Josipina Gregorič, Dolenjska cesta 8, branjarijo; Josip Štupica, Kolodvorske ulice 6, izdelovanje pletenin; Ursula Ferfolja, Kongresni trg, sejmarstvo s galanterijskim blagom; Friderik Novak, Lattermanov dvored, gostilničarski in krčmarski obrt; Ivan Rodč, Pokopališka cesta 4, trgovino s lesom; M. Rosner & Comp., Marije Terezije cesta 11, izdelovanje likerjev; Ivan Semraj, Martinova cesta 14, trgovino s mešanim blagom; Maks Brus, Pred škofijo 12, malo trgovino s papirjem, pisalnimi in kadilnimi potrebščinami; Marija Mole, Karlovska cesta 30, skuhaški obrt; Ana Jagodič, Slomškove ulice 13, trgovino s mešanim blagom; Lucija Magerl, Pogačarjev trg, branjarijo; Marija Modic, Pogačarjev trg, branjarijo.

— **Mednarodna panorama** nam razkazuje ta teden kraje, za katere se ravno zadnji čas javnost zanima. Iz Rusije se je namreč preneslo puntarsko gibanje tudi v ruske naselbine v Aziji. Posebno mesta Baku, Tiflis in Kazan so pozorišča krvavega klanja med Armenci in Tatari. In ta mesta imajo tudi sama na sebi polno eksotičnih zanimivosti. Kakor orientalska mesta sploh, zidana so amfiteatralno od morsk, oziroma rečne obali navpično do utrdbe na vrhu griča. Razen razkošnih palač velikih trgovcev tvorijo večji del orientalskih mest primitivne, raztrgane in nesnažne kočje. Življenje in vrvenje po teh ozkih na vse strani visečih ulicah je praviljčno pestro. — Prihadjni teden se razstavi danski otek Bornholm.

— **Izpred sodišča.** Kazenske razprave pri tuk. deželnem sodišču. 1.) Franciška Kukovica, delavca žena v Podgradu, je pustila svoja dva nedorasla otroka sama v sobi, med tem ko je šla ona k sosedu pravit, da je kura jajce znesla. Ker je bilo v štedilniku zakurjeno, se je 4½ leta stari hčerki Ivani vnela obleka, in je dekle vsled zadobljenih opeklin umrlo. Franciška Kukovica je bila obsojena na 10 dni strogega zapor. 2.) Posestnika sina Jakop Peklaj in Anton Nartnik iz Polhovca gradca sta se v farni cerkvi na kora med službo božjo jela drug drugu klotufati zaradi tega, ker je Peklaj Nartniku očital, da v cerkvi babe gleda. Prvi je bil obsojen na mesec dni, drugi na 48 ur zapor. 3.) Janez Kvas in France Kočar, delavca na Hrušici, sta stanovala pri Franciški Svegeli, delavčevi ženi ravnotam. Ker jima je primanjkovalo drv, sta jih izmaknila stavbenškemu podjetju F. Gross & Comp. Drva, ki so bila vredna 65 kron, sta sežagala in spravila na podstrešje. Franciška Svegeli sama priznava, da je jima rekla, naj prineseta drv. Kvas in Franciška Svegeli sta bila obsojena vsak na 4 tedne, Kočar na 14 dni strogega zapor. 4.) Valentin Koritnik, posestnika sin na Črnem vrhu, je pil v družbi več domačih gostov v Česnovarjevi gostilni v Grabčah pri Brezovici. Ker je posestnik Jožef Šušnik, ki je bil precej pijan, zabavljaj in goste zmerjal, so ga hoteli spraviti iz gostilne. Pri tej priliki ga je pa obdolženec brez potrebe z nežem urezal po desnih podlehth. Obsojen je bil na 4 mesece težke ječe. 5.) Šele 17 let stara Emilija Vidrih, posestnika hči v Ložah, je prišla k Jožetu Petroviču v Vipavo ter mu rekla, da se zove Marija Židanek in da služi za dekle pri goskem županu. Izročila mu je listek, katerega je brez županove vednosti sama pisala in za njega prosila 40 K posojila, katere ji je Petrovič brez ugovora izročil. Dva dni kasneje je prišla zopet k dekanu v Vipavo, čes, da jo je poslal goski župnik Andrej Lavrič za posojilo 140 kron, in res je dekan izročil pismeni ukaz na vipavsko hranilnico in posojilnico, naj se dekletu ta svoto izplača, kar se je tudi zgodilo. Tudi ta denar je dekle zase porabila. Ker se ji je v dveh tednih tako dobro obneslo, je prišla s ponarejenim pismom k Antenu Hrovatinu po posojilo 80 K, ki jih pa ni dobila. Emilija Vidrih, ki je svojo ravnanje odkrito priznala je bila obsojena na 3 mesece ječe.

— **Mestna kopol.** Od dne 21. februarja do 20. marca t. l. se je oddalo v mestni kopol vsega skupaj 2352 kopeli, in sicer za moške 1812 (pršnih 1300, kadnih 512), za ženske 540 (pršnih 80, kadnih 460).

— **Nepreviden motorist.** Dne 25. t. m. se je peljal po Dolenjski cesti z motorjem neki mehanik tako nerodno in še v najhujšem diru, da je bil sedaj na levi, sedaj na desni strani ceste. Tudi po hodnikih je vozil in slednjič zavzel na hodnik na mostu, kjer je padel in nekoliko časa oblekal. Poškodoval se je nad desnimi očesom in na desni roki. Sprehajale so bili v velikem strahu, da bi motorist ne bil katerega povosil. Bil je vinjen.

— **Mlada potepuha.** K tozadnevni včerajšnji notici nas je naprosil

Meteorologično poročilo.

Marco	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
27.	9. zv.	735.9	7.2	sl. jug	del. oblak.
28.	7. zv.	733.4	5.7	brezvetr.	oblačno
29.	2. zv.	732.1	1.5	p.m. zah.	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura: 9.3°
formale: 58°. — Padavina 0.3 mm.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je nenadoma umrl naš ljubljenski oče, brat, stric in soprog, gospod

Anton Povše

gostilničar in posestnik v Sp. Šiški
v 41. letu svoje starosti ob 9. uri dopoldne.
Pogreb predragega rajnika pojde v sredo, dne 29. t. m., ob polu 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Spod. Šiška št. 9, na pokopališče k sv. Krištofu.
Sv. maše zadušnice se bodo brale v cerkvi sv. Jerneja v Spodnji Šiški.
Priporočamo ga v ljudno v tople molitve.
Spod. Šiška, 27. marca 1905.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za presrečne dokaze ljubeznivega sočutja povodom smrti gospoda

Viktorja Kantza

kakor tudi za mnogobrojno spremstvo dragega rajnika k večnemu počitku in za prelepe vence bodi tem potom vsem sorodnikom prijateljem in znancem najiskrenejša zahvala.

Ribnica - Ljubljana, dne 24. marca 1905. 963

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Povodom boleznin in smrti umrlega dobrega soproga

Ferdinanda Schöner

častnega člana unif. meščanske garde v Krškem, trgovca in posestnika

dobila sem jaz in moja rodbina toliko dokazov sočutja, da je moja dolžnost se v svojem kakor tudi v imenu svojih otrok in sorodnikov iz vsega srca najhvalejše zahvaliti.

Posebno se zahvaljujem za krasne vence, za obilno spremstvo pri pogrebu, za prispevanje k darovanju krasne vence in slavnemu pevskemu društvu, katero je pod vodstvom gospoda Serajnika zapelo pretepujoče žalostinke.

Vsem izrekamo presrečno hvalo.

Leskovec, 27. marca 1905.

Albina Schöner roj. Bömches.

Zahvala.

Za dokaze obilnega sočutja ob boleznin in smrti, kakor tudi za častno toli številno spremstvo pri pogrebu naše predrage, nepozabne soproge in matere, gospe

Ane Ogorevc roj. Planinšek

izrekamo najtoplejšo zahvalo.

Osobito se zahvaljujem prečastiti duhovščini domači in iz okolice za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu, veččastitemu gospodu nadžupniku konjskemu za prijazne obiske in tolažilne besede ob odprtem grobu; volonjernemu gospodu dr. Kadiunigu za skrbno zdravniško pomoč; slavnim državnim posojilnicam, čitalnici p. t. sorodnikom in prijateljem za darovane krasne vence in slavnemu pevskemu društvu, katero je pod vodstvom gospoda Serajnika zapelo pretepujoče žalostinke.

Vsem izrekamo presrečno hvalo.

Konjicah, 22. marca 1905.

Žalujoči ostali.

Več kleparskih pomočnikov sprejme

Ivan Rojtna

kleparski mojster 970-1
v Spodnji Šiški št. 59.

Naprodaj imam trakasto žago (Bandsäge)

še malo rabljeno in v dobrem stanu. Žaga je urejena na ročno gonilo in je treba za to le malo moči. 979-1
Več pove uprav. „Slov. Naroda.“

Slamniki in klobučevinasti klobuki

se čistijo in prenavajajo pri

C. Brilli
na Resljevi cesti št. 22
I. nadstropje. 802-2

„Društvo“ plitvičkih jezera“

daje, počenši s 1. majem t. l., restavracijo v svojem hotelu v zakup.

Ponudbe, adresirane na društvo v Zagrebu, se sprejemajo najkasneje do 10. aprila t. l.

Šola

se bode zidala pri Sv. Trojici p. Nova vas pri Rakeku.

Dela so cenjena na 19.093 K 90 v.

Načrti, proračuni in pogoji ležijo v pregled pri predsedniku stavb. odbora Sv. Trojice št. 7, od 27. marca do 10. aprila t. l. Jamščine je 10%. 880-1

Pod ugodnimi pogoji se prodaja ali pa da pridnemu oštirju v najem ali pa na račun

velika gostilna

v Gornji Radgoni ob prometni okrajni cesti, blizu farne cerkve in zelo blizu železniške postaje Radgona. Zraven je tudi c. kr. postaja žrebčarjev s 5 žrebci. 978-1

Ustmene ponudbe pri lastniku g. Jožefu Škerlec tamkaj imajo prednost.

Proda ali v najem se odda lepo posestvo (vila)

še 6 let staro, od mesta 10 minut od kolodvora 15 minut oddaljeno, ležeče v najlepši ravlini ob državni cesti na Gorenjskem. Vila je primerne velikosti ima spodaj klet, prtilčno 3 sobe, kuhinjo in shrambo, v podstrešju pa 3 sobe, predstoba in 2 kuhinji. Na dvorišču vile je hlev za 3 konje s podstrešjem, s pralno sobo in drvarnico. Okrog vile je ograjen kostanjev sadni in zelenjadni vrt, kakor tudi ograjeno dvorišče. Z vile je lep razgled v okolico in v bližini sprehajalni drevored. K posestvu spada tudi še 2 joha za vilo ležečega travnika z njivo in kozolcem. Posebno pripravno bi bilo o posestvu za mirne letoviščarje. Odda se pa tudi kakemu obrtniku. Prepusti se na zahtevo ob enem tudi gostilničarska obrt z vso gostilniško opremo. Cena 20 tisoč kron z lahkim plačilnimi pogoji. Osebnostni pregled najboljši. Pismene ponudbe s priloženo znamko za odgovor sprejema upravništvo „Slov. Naroda“. 953-6

VABILO na redni občni zbor

Posojilnice v Radovljici
registrirane zadrge z omejenim poročstvom ki se bode vršil

v četrtek, 6. aprila 1905
ob 3¹/₂ uri popoldne
v zadržnih prostorih.

- DNEVNI RED:
1. Poročilo ravnateljstva.
 2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1904.
 3. Razdelitev čistega dobička.
 4. Volitev ravnateljstva.
 5. Volitev nadzorstva.
 6. Sklepanje o zgradbi zadržnega doma.
 7. Slučajnosti.

Ravnateljstvo.

Vrtnar

srednjih let, trezen, se takoj sprejme.

Ponudbe sprejme Louis Praschnikerjevo oskrbnitvo, Mekine pri Kamniku na Gorenjskem. 973-1

Samostojna gospodinja

stara 35 let, želi stopiti v službo v mestu ali na deželi.

Pismene ponudbe pod „D. L. št. 705“ poste restante, Ljubljana. 968-1

Prsten domač BRINJEVEC

preizkušen na deželnem kemičnem preizkuševališču za živila v Ljubljani.

Razpošilja v vsaki množini
IVAN MALI
v Škofji Loki. 236-27

Protikataro - sili na vodo

Rimski vrelec pošta Kotle, postaja Guštan (juž. žel.) Koroško.

nepreprečen pri obilnih in mehurnih bolečinah ter pokvarjenem prebavljanju priznana slatina za otroke. Prava naravno natočena, velfina namizna voda.

Alpsko zdravilišče in letovišče Rimski vrelec (Römer-Quelle).

Dobiva se v vseh trgovinah z mineralnimi vodami.

Glavna zaloga: E. Supan, Ljubljana.

Varstvena znamka.

Razglas.

Razpisano je delo

vodovoda za vasi Slavina, Koče in Žeje

koje cenjeno na 53.600 K. Natančneje se razvidi iz proračuna, kateri je na vpogled v občinski pisarni na kolodvoru v Prestranku.

Tozadevne prošnje se morajo vložiti do 15. aprila t. l. pri podpisnem uradu.

Županstvo občine Slavina

dne 27. sušca 1905.

Nc 94/5/1

OKLIC.

C. kr. okrajno sodišče v Višnji gori naznanja s tem, da se bo

dne 10. aprila 1905

ob 9. uri popoldne na licu mesta v Zatični prodajalo na prostovoljni javni dražbi posestvo gosp. Aleksandra in Ide pl. Foedransberg vl. št. 4 kat. obč. Zatična in sicer posamezno po zemljiških parcelah.

Na posestvu zavarovanem upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo je položiti v roke podpisane sodišča.

Dražbeni pogoji se bodo kupcem naznačili pred začetkom dražbe.

C. kr. okrajno sodišče v Višnji gori odd. I.

dne 20. marca 1905.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1904. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m. ponoči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijane, vare, Prago, Francove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 54 m. dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Solnograd, Lend-Gastein, Zell am See, Inomost, Bregenc, Curih, Zeneva, Pariz čez Amstetten na Dunaj. — Ob 3. uri 56 m. popoldne osobni vlak v Trbiž, Šmohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijane, vare, Prago, Francove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 10. uri ponoči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Trst-Monakovo direktni voz I. in II. razreda). — PROGA V NOVO MESTO IN KOČEVE. Osebnih vlaki. Ob 7. uri 17 m. zjutraj v Novo mesto, Stražo, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m. pop. istotako. — Ob 7. uri 8 m. zvečer v Novo mesto, Kočevje. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 28 m. zjutraj osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ischl, Ansee, Ljubno, Celovec, Beljak. (Monakovo-Trst direktni voz I. in II. raz.). — Ob 7. uri 12 m. zjutraj osobni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m. dopoldne osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago (direktni voz I. in II. razreda), Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijane, vare, Plzen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Zeneva, Curih, Bregenc, Inomost, Zell am jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Šmohor, Pontabel. — Ob 4. ur 44 m. popoldne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovoga, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 44 m. zvečer osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Šmohorja, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, Solnograda čez Klein-Reifling, iz Steyra, Lince, Budejovice, Plzna, Mar. varov, Heba, Francovih varov, Prago in Lipskega. — PROGA IZ NOVEGA MESTA IN KOČEVA. Osebnih vlaki: Ob 8. uri 44 m. zjutraj iz Novega mesta iz Kočeva, ob 2. uri 32 m. popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočeva in ob 8. uri 35 m. zvečer istotako. — ODHOD IZ LJUBLJANE drž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 7. uri 10 m. zvečer. — Ob 10. uri 45 m. ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le oktobra. — PRIHOD V LJUBLJANO drž. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m. zjutraj, ob 10. uri 59 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. Ob 9. uri 55 m. ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le oktobra. — Čas prihoda in odhoda je označen po srednjeevropskem času, ki je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani.

Iščo se prodajalka

za mešano trgovino, ki je že več časa službovala pri trgovini. Prednost imajo one z dežele, ki znajo tudi šivati.

Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“. 971-1

Trgovski pomočnik

za trgovino z mešanim blagom, v večjem kraju na Dolenjskem in

učencem 972-1

se takoj sprejmeta.

Ponudbe na upravništvo „Slov. Naroda“ pod „št. 250“.

Vabilo.

Narodna hranilnica in posojilnica

v Radečah pri Zidanem mostu

vabi v smislu §§ 32, 33, 34 in 35 združnih pravil p. t. člana

rednemu občnemu zboru

kateri se bode vršil

dne 16. aprila t. l. (na cvetno nedeljo) ob tretji uri popoldne.

VZPORED:

1. Volitev novega načelnika in nadzorstva.
2. Branje poročila „Zveze slovenskih posojilnic v Celju“ o reviziji ozir. delovanju in poslovanju hranilnice in posojilnice.
3. Poročilo pregledovalnega odseka.
4. Potrditev letnega računa pro 1904.
5. Prosti predlogi in nasveti. 983

Trgovskega pomočnika

iščem za trgovino z mešanim blagom.

Vstop do 1. maja t. l.

Kdo — pove upravništvo „Slov. Naroda“. 954-2

Iščem ravnokar izučenega mladeniča kovača ali pilarja.

F. BATJEL, Gorica

Via Duomo št. 3. 941-2

Agente

sprejme proti najvišji proviziji Broumovska manufaktura lesenih zastorjev in žaluzij

Holmann & Merkel

Broumov, Češko. 810-2

6-10 kron

na dan si morejo gospe brez truda zaslužiti.

Natančneje: Gosposke ulice št. 15, pisarna levo. 955-3

Iščem v vseh notarskih strokah popolnoma izurjenega

solicitatorja.

Matej Bežan, c. kr. notar

v Marnbergu. 916-3

Najboljši

marsala

in

vino Vermouth

dobavljeno direktno iz Italije.

Na zahtevo se določijo vzorci.

Franc Cascio

Hilšerjeve ulice 3.

Veliko presenečenje!

Nikdar v življenju več take prilike!

500 komadov za gl. 1-80.

1 prekrasno poslačena, 36 uridoka precizijska ura z verižico, natančno idoka, za kar se 3 leta jamči. 1 moderna svilena kravata za gospe, 3 komadi ff. žepnih robcev, 1 eleg. prstan za gospe s ponarejenim zlatnim kamnom, 1 dulec (ustnik) za smotke iz jantara, 1 elegantna damska broža, novost, 1 prekrasno žepno toaletno zrcalce, 1 usnjat mošnjiček za denar, 1 žepni nožek s pripravo, 1 par manjših gumbov, 3 naprsni gumbi, vsi iz double-zlata s patentiranim zaklepom, mičen album s 36 prekrasnimi slikami, 5 šaljihih predmetov, ki vzbujajo pri mladih in starih veliko veselost, 1 jako koristno navodilo za sestavljanje pisem, 20 predmetov, potrebnih za dopisovanje, in še čez 400 raznih predmetov, ki so v domačiji neobhodno potrebni. Vse skupaj z uro vred, ki je sama teža denarja vredna, velja samo gl. 180. Razpošilja proti postnemu povzetju, ali če se denar naprej pošlje

Dunajska razpošiljalna trvdka

Ch. Jungwirth, Krakov št. 105.

NB. Za nengajajoče se vrne denar.

NOVO!

Ivan Cankar:

GOSPA JUDIT.

To najnovejšo delo Cankarjevo bo gotovo zanimalo tem bolj, ker nekako že v povesti sami, še bolj pa v predgovoru Cankar reagira na znano kritiko o svojem delu „Hisa Marije Pomočnice“ in brani svoje umetniško stališče. Izza Prešernove „Nove pisarije“ ni bila pozneje več napisana nobena boljša in ostrejša satira. Da se je pokazal Cankar iznova tudi mojstra v slogu in jeziku, ni treba poudarjati. Knjiga je izšla v elegantni opremi, z izvirno risbo na naslovnem listu. 23-34

Cena: broš. 2 K; po pošti 2 K 10 v.; eleg. vez. 3 K 20 v.; po pošti 3 K 30 v.

Založništvo

E. Schwentner

v Ljubljani

Prešernove ulice št. 3.

Mednarodna panorama.

Ljubljana, Pogačarjev trg. 985

— Tekoči teden: —

Rusija — Perzija.

Potovanje iz Tiflisa v Baku, Rešt, Astrahan, Kazan.

Mladenich

vajen pisarniškega dela, posebno kar se tiče zemljiške knjige, želi vstopiti v kako notarsko ali odvetniško pisarno.

Naslov pove upravištvo „Slov. Naroda“.

Trgovski pomočnik

zmožen slovenskega in nemškega jezika, izučen mešane trgovine, želi premeniti službo. V najem vzame tudi malo prodajalno, če mogoče z gostilno.

Naslov pri uprav. „Slov. Naroda“.

Delavcev išče

podjetništvo za gradbo kanalov
HERMAN GAUS v Inomostu.

Dnevna plača do K 3.80.

Sprejme se takoj

učenec

iz dobre hiše v špecerijsko trgovino
T. Mencinger, Ljubljana.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fondi: 29.217.694-46 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 78.324.623-17 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseskozi slovensko narodno upravo.
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši
v Gospodarskih ulicah števil. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Učiva najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatke podpore v narodne in obćnokoristne namene.

Št. 838.

Razglas.

Obćni zbor prve slovenske posojilnice, registrovane zadruge z neomejenim poroštvom v Metliki se skliče s tem na dan 10. aprila 1905 ob 9. uri dopoldne v zadržno pisarno v Metliki h. št. 15 z dostavkom, da ako k temu obćnemu zboru v smislu § 39 posojilničnih pravil dovolj povabljenih ne bi prišlo, bo drugi obćni zbor dne 1. maja 1905 ob isti uri in na istem kraju, ter da se bo ta dan čez na dnevni red stavljene predmete sklepalo brez ozira na število navzoćih drušćtenikov.

Dnevni red obćnemu zboru je sledeći:

1. Nagovor ravnatelja.
2. Poroćilo blagajnika.
3. Poroćilo nadzorstvenega odbora.
4. Potrjenje računa za leto 1904.
5. Predlog bilance za leto 1904.
6. Predlogi drušćtenikov.

Opomba: Hranilne vloge se obrestujejo tudi letos po 4½% brez odbitka rentnega davka.

Nadzorništvo prve dolenske posojilnice v Metliki
dne 26. marca 1905.

Ivan Golja, načelnik nadzorništva.

Proda se za nizko ceno dobro ohranjeno

kolo.

Povpraša se pri Fr. Remžgarju v Vodmatu št. 11, (Zaloška cesta).

Ribničan

(fižol)

za seme in konzum, imata v vsaki množini naprodaj

Lavrenćić & Domicelj
Ljubljana, Dunajska cesta 32.

Krasno izbero

konfekcije za dame in deklice

kakor tudi

manufakturno blago
perilo

vsakovrstne preproge

i. t. d.

priporoća

Anton Schuster

Ljubljana

Špitalske ulice števil. 7.

Solidno blago. Nizke cene.

Nov način notranjega in zunanjega zdravljenja debelosti, brez porabe zdravil in brez premene hrane ali načina življenja.

Da postanete vitki

in si obenem utrdite zdravje, rabite samo pristno italijansko

ki so je iznašli čć. kapucinci. — Nić več debelih teles, nić več krepkih bokov, ampak mladostna vitkost, harmonska rast in graciozna oblika stasu brez izpremenitve načina življenja. Hrane ni treba preminjati. Ni zdravlilo. Preprosto prijetno zdravljenje brez vsake nevarnosti. Prirodni izdelek ki zdravju ne škodi, za kar jamćimo. Prirodni učinek. Samo hvalna priznanja.

Ural milo stane z natanćnim navodilom v škatljah s tremi velikimi kosi po 250 gr K 10.—, 6 kosov K 16.—, 12 kosov K 30.— s pošćino in carino vred po povzetju, ali če se pošće denar naprej. Za enkratno zdravljenje je treba vsaj 3 kosov. — Naročila naj se naslavljajo na izključljivo upravićenega tvornicarja.

Lodovico Pollak v Milanu (Italija).

Pisma stanejo 25 h, dopisnice 10 h. — Dopisuje se v vseh jezikih. Glavna zaloga za Avstro Ogrsko M. Feith, Dunaj, VI., Mariahilferstr. 45.

Restavracija Rasberger

av. Petra nasip št. 97. Ljubljana poleg jubilejnega mosta.

Cenjenim svojim gostom in drugemu slavnemu obćinstvu najvljudneje naznanjam, da prićnem

z dnem 25. t. m.

toćiti poleg puntigamskega marćnega piva tudi puntigamsko

ala bavarsko pivo

iz sodca in v originalnih steklenicah, in sicer iz sodca v soboto in nedeljo kakor tudi nadalje vsako nedeljo in praznik čć ves dan, ob delavnikih ob 10. uri dopoldne in od 6. ure zvećer nadalje do polnoći. Pivo v steklenicah se prodaja ves dan, ob vsakem čćasu.

Izborna mrzla in gorka kuhinja.

V zabavo igra najfinjši, pneumatićno-elektrićni

Piano Orchestrion „Puck“.

Ta nova posebnost zaćara vsakega poslušalca in presega vse dosodanje godbene avtomate iz najfinjšega „Piano“ preide igrajoći komad v mogoćni „Forte“, in naneira sam, kakor bi pred dobrim harmonijem sedel najvećji umetnik. Komade igra, kakor je iste zložil skladatelj. Naj nikdo ne zamudi si ogledati te posebnosti.

Z odličnim spoštovanjem

restavrater.

V soboto, dne 4. marca

se prićne zaradi popolne

prostovoljna prodaja.

opustitve trgovine

Ćer blago hitro pohaja, ne razpošiljamo vzorcev, ogleda si pa lahko vsakdo.

Prodaja se: najnovejše blago za damske spomladanske obleke, svilnato blago za bluze, paletoti, plaći (Brunnenmāntel), okoli 200 izgotovljenih svilnatih bluz od gld. 3.50 višje, fini franc. batisti in pralni zefiri od 16 kr. višje, posteljna pregrinjala in garniture, plišaste preproge od gld. 1.65 višje ter žensko in moško perilo.

697-7

Mestni trg št. 25.

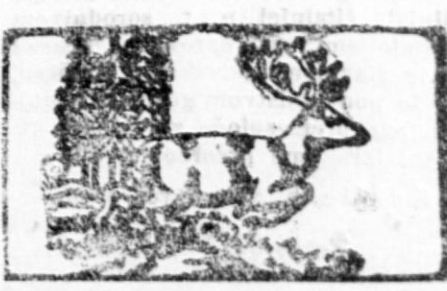
Anton Primožić, Ljubljana.

Mestni trg št. 25.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Uno je **zajamćeno** čisto in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoće dobiti zares **jamćeno** pristno, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

1082-62

Dobiva se povsod!

Ustje (Ćeško)

Juri Schicht

najvećja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje (Ćeško)